

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Гавриш О.А.

д.т.н., професор НТУУ «КПІ»

Чорна В.П.

студент ТЕФ НТУУ «КПІ»

ПРОБЛЕМИ ПОКРАЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ В УКРАЇНІ В ПІСЛЯКРИЗОВИЙ ПЕРІОД

Інвестиційний процес або інвестування – це поняття з декількома тісно пов'язаними значеннями в керуванні бізнесом, фінансами і економікою. Інвестування являється активним перерозподілом ресурсів: від тих, що використовуються сьогодні для створення переваг в майбутньому, використання активів для отримання доходів, прибутку. В цій статті висвітлено окремі питання формування інвестиційного клімату в Україні, розглянуто аспекти інвестиційної політики держави, які потребують кваліфікованого вирішення.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційний клімат, інвестиційний потенціал, інвестиційна привабливість, інвестиційні процеси.

Вступ. Інвестиційна діяльність – це сукупність економічних операцій, які характеризують рух довгострокового вкладення капіталів, призначених для створення, розширення, реконструкції, модернізації, технічного переозброєння підприємств.

Вивченню проблем і перспектив розвитку інвестиційних процесів присвячені роботи Музиченька А.С., Зятковської Л.І., Гаврилюка О.В., Малютіна О.К., Борщ Л.М., Луців Б.Л., Стечишин Т.Б., Паливоди К.В., Каменського А.Б., Соломки Я.В., Майорова Т.В.

Постановка задачі. Проаналізувати сучасні проблеми інвестиційних процесів в Україні, розглянути можливості формування інвестиційної привабливості держави в після кризовий період, роль державного регулювання інвестиційних процесів, представити можливі засоби подолання труднощів.

Результати дослідження. Попри політичну нестабільність і фінансово-банківську кризу перед вітчизняними підприємствами гостро стоїть питання пошуку інвестиційного капіталу для розвитку, оскільки через неефективну податкову й амортизаційну політику неможливо накопичувати достатні внутрішні ресурси для ефективного зростання бізнесу. Лише за умови залучення достатніх обсягів інвестиційних ресурсів для здійснення структурних зрушень і господарському комплексі країни можливий сталий економічний розвиток в Україні в цілому. Інвестиційні капіталовкладення мають виступити засобом забезпечення виходу з довготривалої економічної

кризи, досягнення реальних структурних зрушень у народному господарстві, технічного переозброєння, підвищення якісних показників господарської діяльності на всіх рівнях і, головне, підвищення життєвого рівня населення.

Саме тому розв'язання проблеми інвестування в Україні є одним із найважливіших завдань сьогодення, а активізація інвестиційного процесу є вирішальною умовою успішного продовження соціально-економічних перетворень в державі. У зв'язку з цим основними завданнями державного управління повинно бути покращення інвестиційного клімату, активізація інвестиційної активності вітчизняних банків, накопичення інвестиційних ресурсів та їх концентрація на пріоритетних напрямках розвитку вітчизняної економіки.

Інвестиційний клімат характеризує ситуацію, що склалася в державі по відношенню до інвестицій, які можуть бути залученими в країну. Підготовку та реалізацію заходів щодо покращення інвестиційного клімату і залучення іноземних інвестицій потрібно здійснювати в певній послідовності, а саме дослідження інвестиційного потенціалу країни та окремо взятих підприємств, вибір пріоритетних галузей та технологій, розробка способів залучення інвестицій, реалізація розробленої політики та контроль її виконання.

Можливості ефективного здійснення інвестиційної діяльності великою мірою визначаються інвестиційним потенціалом держави. Інвестиційний потенціал являється базовою основою стійкого розвитку національної економіки. Національний інвестиційний потенціал визначається наявністю інвестиційних ресурсів для здійснення реальних і фінансових інвестицій, які матеріалізуються у новостворюваних факторах суспільного виробництва й суспільній інфраструктурі. Інвестиційний потенціал країни показує спроможність суспільства здійснювати довгострокові вкладення накопиченого капіталу в розвиток економіки країни.

Оцінка інвестиційного потенціалу дає можливість визначити масштаб інвестиційної програми й потреби у внутрішніх та зовнішніх запозиченнях для її здійснення. Для залучень зовнішніх інвестицій в нашій країні існує ряд передумов. Україна становить один з найбільших ринків в Європі, який характеризується великим потенціалом трудових і сировинних ресурсів, що підвищує інтерес до неї транснаціональних компаній, які шукають нові ринки збуту товарів. Територіальне положення України можна розглядати як сполучну ланку між Заходом та країнами СНД, що дає доступ до стратегічних ринків. В державі розвинута широка промислова база. Є значний науковий потенціал. В останні роки відмічається політичне зближення із країнами західної Європи, деяке покращення економічних рейтингів України. Важливе значення має вступ до СОТ, що вимагає орієнтації на якість продукції та підвищення її конкурентоспроможності.

В той же час можна відмітити слабкі сторони держави, які не сприяють інвестиційним процесам. Це незавершеність процесів реформ, недосконалість та протиріччя законодавчої бази, нестійкий політичний стан країни, непередбачуваність податкової політики, слабка судова система, недоліки порядку реєстрації об'єктів прав інтелектуальної власності,

недосконалі корпоративне управління і захист прав акціонерів, незріле конкурентне середовище, відсутність прозорості в банківській системі, недостатній розвиток небанківських фінансових установ, обмеження валют, які можуть надходити у вигляді інвестицій в Україну, недостатній рівень гармонізації національних стандартів з європейськими та міжнародними. В державі не розроблений чіткий і сталий механізм функціонування вдосконаленого процесу імплементації спрощеного порядку застосування процедур митного оформлення по відношенню до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Не сприяє інвестиційним процесам і відсутність чітких правил, згідно з якими інвестор може безперешкодно репатріювати доходи від інвестицій та здійснювати відчуження об'єкта інвестування як в Україні, так і за її межами, не розроблення порядку відшкодування боргу іноземному інвестору. В країні досить складна процедура придбання цінних паперів або акцій у нерезидентів, наявні проблеми при захисті прав кредиторів дочірнього підприємства від неправомірних дій посадових осіб контролюючого підприємства, неможливо застрахувати інвестиційні ризики з допомогою деривативних інструментів через неврегульованість порядку обігу похідних цінних паперів. Не надають привабливості великі екологічні проблеми в державі, особливо пов'язані з аварією і станом справ зараз на ЧАЕС, хоча саме вони дають зацікавленість у співробітництві з регіональних екологічних проблем.

Слід відмітити, що світові компанії, завдяки своїй високій капіталізації та використанню інноваційних технологій, ефективніше, ніж вітчизняні інвестори, можуть здійснювати необхідні капіталовкладення в українську економіку. При визначенні пріоритетних галузей і технологій доцільно так регулювати інвестиційні потоки, щоб вони спрямовувалися в ті сектори економіки, які становлять найбільший інтерес для країни. Тому на перший план виходить необхідність стимулювання національних інвестицій, оскільки практика показує, що іноземні інвестиції вкладаються туди, де вже діє вітчизняний капітал. Для визначення галузевих пріоритетів необхідно провести оцінку галузей виходячи з рівня їх конкурентоспроможності, потреби в інвестиціях, а також потенціалу забезпечення збільшення ВВП з допомогою інвестицій. Пріоритетними напрямками для залучення і підтримки інвесторів можуть бути ті, де Україна має традиційні виробництва, володіє необхідним ресурсним потенціалом і формує значну потребу ринку у відповідній продукції. Зважений підхід до регулювання інвестиційних потоків дасть можливість ефективно залучати інвестиції в економіку країни.

Сучасні умови економічного розвитку вимагають активної політики залучення іноземних інвестицій. Для цього необхідно уважно проаналізувати особливості світового ринку інвестицій, його технологічний потенціал і склад головних учасників, аналіз торгівельних балансів країн, структура яких дозволяє виявити галузі з високими експортними частками, що дозволить визначити потенційних інвесторів та їх можливості та стратегічну орієнтацію. Необхідно зазначити, що на інвестиційному ринку йде боротьба за залучення капіталовкладень, а тому Україні необхідно орієнтуватися не

тільки на крупні інвестиційні держави, але й на невеликі, такі як Бельгія, Швейцарія, Нідерланди.

Висновки. На розвиток економіки України значно впливає внутрішньополітичний стан, який стримує інвестиційну активність і створює невизначеність стосовно перспектив розвитку країни. Враховуючи те, що в останні роки обсяги інвестицій перебувають на рівні 20 – 22% ВВП, їх недостатньо для забезпечення довгострокової позитивної економічної динаміки, формування основних фондів і сучасної інфраструктури, без яких неможливий перехід до повноцінного ринку і широкий розвиток інвестиційної діяльності. Сьогодні потрібна швидка віддача від вкладених коштів з тим, щоб максимально сприяти якнайскорішому виходу економіки з кризового стану. Тому розвиток цієї сфери не тільки актуальний, але й досить привабливий для зарубіжних інвесторів, оскільки саме тут у відносно короткі терміни окупаються первісні затрати й одночасно створюється сприятлива матеріальна основа для підвищення ділової активності іноземного капіталу.

Перелік посилань

1. Борщ Л. М. Інвестиції в Україні: стан, проблеми, перспективи. – 2-ге вид., К.: Т-во Знання, КОО, 2003.
2. Гаврилюк О. В. Інвестиційний імідж та інвестиційна привабливість України. – «Фінанси України», №3. - 2008.
3. Малютін О. К. Концепція поліпшення інвестиційного клімату в Україні. - «Фінанси України», № 11. - 2008.
4. Даниленко А.А. Світові тенденції та особливості розвитку прямих іноземних інвестицій. - «Фінанси України», № 4. - 2009.
5. Музиченко А. С. Інвестиційна діяльність в Україні: Навчальний посібник, К.: Кондор. - 2005.
6. Луців Б.Л., Стечишин Т.Б. Інвестиційний потенціал банківської системи України. - «Фінанси України», №9. – 2009.
7. Паливода К.В. Валютні резерви держави як інвестиційний ресурс. – «Фінанси України», №10. – 2009.

Гавриш О.А.

д.т.н., професор НТУУ «КПІ»

Чорна В.П.

студентка ТЕФ НТУУ «КПІ»

ПРОБЛЕМЫ УЛУЧШЕНИЯ ИНВЕСТИЦИОННОГО КЛИМАТА В УКРАИНЕ В ПОСЛЕКРИЗИСНЫЙ ПЕРИОД

Инвестиционный процесс или инвестирования - это понятие с несколькими тесно связанными значениями в управлении бизнесом, финансами и экономикой. Инвестирование является активным перераспределением ресурсов: от тех, которые используются сегодня для создания преимуществ в будущем, использование активов для получения доходов, прибыли. В этой статье освещены отдельные вопросы формирования инвестиционного климата в Украине, рассмотрены аспекты

инвестиционной политики государства, требующие квалифицированного решения.

Ключевые слова: инвестиции, инвестиционный климат, инвестиционный потенциал, инвестиционная привлекательность, инвестиционные процессы.

Gavrish O.A.

doctor of Science, Engineerings, professor NTUU «KPI»

Chorna V.P.

student TEF NTUU «KPI»

PROBLEMS OF IMPROVING THE INVESTMENT CLIMATE IN UKRAINE POST-CRISIS PERIOD

Investment or investing is a term with several closely-related meanings in business management, finance and economics, related to saving. Investing is the active redirection of resources: from being consumed today, to creating benefits in the future; the use of assets to earn income or profit. The author elucidates some questions of forming the investment climate in Ukraine and considers aspects of the state's investment policy which require skilled solution in this article.

Key words: investment, investment climate, investment potential, investment attraction, investment processes.

Гук О. В.

к.е.н., старший викладач НТУУ «КПІ»

Баліцька І. П.

студент ФММ НТУУ «КПІ»

ВЕНЧУРНЕ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

У статті розглянуто особливості фінансування інноваційного малого підприємництва за рахунок венчурних інвестицій, визначено джерела венчурних інвестицій, розроблено схему взаємозв'язків між учасниками ринку венчурного капіталу.

Ключові слова: венчурний фонд, бізнес-ангел, інноваційний концерн, мале підприємництво, інноваційна діяльність, венчурне інвестування, фінансування.

Вступ. Особливу роль в інноваційному розвитку відіграє мале підприємництво як найбільш мобільний елемент структури ринкової інноваційної економіки. Фінансування діяльності малих інноваційних